

Hälsoanalysen

Kundupplevd Kvalitet

Författare: Lotta Fyhrlund

Handledare: Karin Broberg, Yrkes- och miljömedicin,
Lund

Projektarbete, 5 p,
Företagssköterskeutbildning 2005-2007

Oktober 2007

Ansvarig examinator: Professor Staffan Skerfving
Avdelningen för yrkes- och miljömedicin
Lunds universitet
221 85 LUND

Hälsoanalysen

Kundupplevd Kvalitet

Författare: Lotta Fyhrlund

Handledare: Karin Broberg, Yrkes, och miljömedicin,
Lund

Oktober 2007

Abstrakt

Syftet med projektet var att synliggöra vilka delar av hälsoanalysen som är viktigast för kunden och graden av tillfredsställelse med hälsoanalysen. Kunden är i detta fall den enskilde individen som arbetar på företag som är anslutna till företagshälsovården.

Detta undersöktes med hjälp av en enkätundersökning på 100 slumpvis utvalda personer. Enkäten konstruerades med bundna och öppna svar. Personerna i undersökningen var mellan 18-65 år, 60 män och 40 kvinnor. De kom ifrån 13 olika företag, allt från företag med ett par anställda till större företag, som i detta fall kommunen med ett par tusen anställda. Svarefrekvensen var 63 %. Resultatet visade att kunden är mycket nöjd med hälsoanalysen som helhet. Det som visade sig vara viktigast för båda könen var blodproverna samt blodtrycket. Det som var av mindre värde för båda könen var syn och BMI. Det framkom att det fanns brister i hur man tolkade provsvaren som skickades hem till varje individ efter hälsoanalysen.

Resultatet kommer att ligga till grund för en omarbetning av hälsoanalysen och för att åstadkomma ökad kundtillfredsställelse.

Nyckelord

Företagshälsovård, hälsoanalys, kvalitetsarbete, provtagning, kundtillfredsställelse

Avdelningen för yrkes- och miljömedicin
Lunds universitet 22185 LUND

Innehållsförteckning

Bakgrund.....	3
Företagshälsovård.....	3
Beskrivning av företaget.....	3
Hälsoanalysen.....	5
Kvalitetsarbete.....	6
Syfte.....	7
Metod (empirisk studie).....	8
Urval.....	8
Instrument.....	8
Genomförande.....	10
Analys/Bearbetning.....	10
Resultat.....	10
Diskussion.....	20
Metoddiskussion.....	20
Resultatdiskussion.....	21
Sammanfattande bedömning.....	22
Referenser.....	24
Bilaga 1.....	25

Bakgrund

Företagshälsovårdens personal utför bl a hälsoanalyser, hälsouppllysning, lagstadgade hälsoundersökningar, arbetsplatsbesök, mätningar, åtgärdsprogram. En stor del av företagssköterskans arbetsuppgifter används till hälsoanalyser på individer som är anställda på de anslutna företagen.

Hälsoanalysen är ett ypperligt tillfälle att använda som verktyg för att förbättra folkhälsan. Individen är positivt inställd redan från början till besöket och därmed finns ett bra utgångsläge för att i samtalet kunna påverka den enskilde individen.

På en Företagshälsovård (FHV) i Skåne har hälsoanalysen utförts på liknande sätt under ca 10 års tid men aldrig utvärderats. Att utvärdera tjänsten är viktigt för den egna utvecklingen av verksamheten och dylikt kvalitetsarbete måste vara ständigt pågående i en organisation. Företagssköterskans roll i kvalitetsarbetet är värdefull med anledning av att de har en central roll inom verksamheten. I detta projekt har därför fokus valts på att utvärdera hälsoanalysen.

Företagshälsovård

Enligt arbetsmiljölagen avses med FHV en oberoende expertresurs inom områdena arbetsmiljö och rehabilitering. FHV skall särskilt arbeta för att förebygga och undanröja hälsorisker på arbetsplatser (1). FHV: s främsta mål är att slå vakt om de anställdas hälsa och befrämja en säker och hälsosam arbetsmiljö. För att uppnå detta mål måste dokumenterat tillförlitliga metoder för riskvärdering användas, planer för effektiva förebyggande åtgärder utarbetas och deras genomförande följas upp. Personalen skall ge sakliga och välgrundande råd till arbetsgivaren och de anställda så att dessa kan fullgöra sina respektive uppgifter i fråga om skydd och säkerhet samt verka för en god hälsa i arbetet (2).

Statens Folkhälsoinstitut utarbetar folkhälsopolitiska mål där målområde 4 handlar om ökad hälsa i arbetslivet. Utgångspunkten för målområdet är att kraven i arbetslivet måste balanseras mot människors möjligheter att kunna fungera och må bra under ett helt arbetsliv och att individens verksamhet i arbetslivet ska gå att förena med familjeliv och fritid på hälsofrämjande sätt. Ett bra arbetsliv med väl fungerande arbetsvillkor minskar inte bara den arbetsrelaterade ohälsan, de sociala skillnaderna i ohälsa utan är även en nödvändig förutsättning för en hållbar tillväxt (3).

Åtgärder för att öka hälsan i arbetslivet pågår på bred front bl a mot bakgrund av regeringens, under år 2001 beslutade, 11-punktsprogram. Programmets målsättning är att åstadkomma en bred samsyn i strävandena att halvera sjukskrivningen till år 2008 (4). Hälsofrämjande på arbetsplatser syftar till att möjliggöra för arbetande människor att utveckla en god hälsa och goda hälsorelaterade beteenden (5).

WHO har publicerat fem rekommendationer för det övergripande syftet för en företagshälsovårdsorganisation. De fem punkter som betonas av WHO är:

1. Skydda arbetare från riskabla arbeten.
2. Anpassa arbetet och arbetsmiljön till arbetarnas förutsättningar.
3. Förbättra den fysiska mentala och sociala hälsan hos arbetarna.
4. Minska konsekvenserna av yrkesrisker och arbetsrelaterade sjukdomar.
5. Tillhandahålla medicinsk service, inte bara för arbetarna, utan också för deras familjer med inriktning på såväl kurativ som preventiv verksamhet (6).

Arbetsmiljön har avgörande konsekvenser för levnadsförhållandena såväl på det personliga planet, i form av ökade risker för ohälsa, som på ett makroplan, där dålig arbetsmiljö riskerar att få samhällsekonomiska konsekvenser (7). Ett systematiskt planerat och genomfört arbete med arbetsmiljön (s.k. SAM) är ett viktigt medel för att arbetsgivaren ska kunna ta sitt ansvar. FHV: s viktigaste arbetsfält har sedan länge varit att utgöra ett stöd i detta förebyggande arbete (8).

FHV bör dessutom med sin beprövade erfarenhet kunna vara ett stöd för arbetsgivaren att bedöma värdet av friskvårdsinsatser av andra aktörer på den växande marknaden för olika slags hälso- och friskvårdstjänster (7). FHV: s personalen skall ge sakliga och välgrundande råd till arbetsgivaren och de anställda så att dessa kan fullgöra sina respektive uppgifter i fråga om skydd och säkerhet samt verka för god hälsa i arbetet. FHV skall också hålla kontakt med skyddskommittéer där sådana finns (2).

Beskrivning av företaget

FHV där projektet genomfördes startades 1975. Den ingår sedan början av 2006 i en större koncern. 1997 var 70 kundföretag anslutna med totalt ca 3700 anställda. Idag har siffran ökat till ca 600 anslutna kundföretag, varav 9 kommuner och totalt ca 35000 anställda. Företagen som är anslutna representerar de flesta branscher på arbetsmarknaden. Storleken på företagen är allt från ett par anställda till företag upp emot 500 anställda samt kommunerna som har flera tusen anställda. Utöver detta tillkommer kundföretag som bara anlitar FHV när de har behov av personal- och arbetslivsservice.

FHV-enheterna är utspridda på geografiskt 9 platser i Skåne och Småland. Totalt finns 13 anställda företagssköterskor. Övriga yrkeskategorier är: företagsläkare, ergonomer, beteendevetare, arbetsmiljöingenjörer samt massörer. Årligen utför företagssköterskorna ca 5000 hälsoanalyser. Därmed är hälsoanalysen en stor del av företagshälsovårdens inkomst.

Hälsoanalysen

Hälsoanalysen är den tjänsten som efterfrågas mest utav FHV: s tjänsteutbud. Hälsoanalysen är en viktig del i den kartläggning av de anställdas hälsa som företagshälsovården arbetar med.

Det är företaget som köper/skriver avtalet med FHV. Hur avtalet ser ut beror helt och hållet på vad företaget beställer. Här försöker FHV göra en behovsanalys åt företaget.

Hälsoanalysen utförs utav en företagssköterska. Tidsåtgången är ca 1 timme. Hälsoanalysen har en omfattande intervjudel om den enskildes tidigare och aktuella hälsotillstånd, livsstilsfrågor som tobak, alkohol, kost och motion samt om arbetsmiljö och trivsel på arbetsplatsen. Denna enkät har kunden fått tillsänt sig före besöket. Intervjun kombineras med provtagning av blodvärde, blodfetter, blodsocker, levervärde, njurfunktionsvärde, blodtryck, synkontroll, hörselundersökning samt lungfunktionstest. Varje kund får inom ca 14 dagar provsvaren hemskickade med resultaten från provtagningsanalyserna. En sammanställning av enkäten lämnas till företagsledningen, på de företag där man utfört minst 20 hälsoanalyser.

Kvalitetsarbete

Kvalitetsarbete måste vara ständigt pågående i en organisation för att kontinuerligt ta ställning till den egna utvecklingen inom verksamheten. Det är till stor hjälp i det dagliga arbetet och i förhandling med kundföretag om det finns klart dokumenterat en kvalitetsplan och rutiner för varje tjänst. Graden av kundtillfredsställelse är viktig för att utvärdera hur tjänsterna mottas och ett led i FHV: s kvalitetssäkringsarbete.

Det är dessutom viktigt att vara lyhörd efter kundföretagens behov och önskningar angående innehåll, tider, sammanställning. Det är också bra att redan i inledande diskussion sondera om företaget vill att FHV: s tjänster ska mynna ut i ett eventuellt åtgärdsprogram, därmed klargörs syftet.

Hälsoanalysen är en del i företagshälsovårdens arbetsuppgifter som utförts på samma sätt under ca 10 års tid. Behov att förändra hälsoanalysen har funnits under en längre tid. Genom en kartläggning av kundtillfredsställelsen av hälsoanalysen, är detta ett led i förändringsprocessen.

För att utvärdera hälsoanalysen kan man välja 2 sätt, beroende på om man vill att frågeställningen ska riktas mot företaget som köper tjänsten, eller den enskilde individen som är anställd på företaget och som genomgår hälsoanalysen.

I detta fall riktar sig projektet mot den enskilde individen/arbetstagaren som därmed blir kunden i undersökningen. I en hälsoanalys är det önskvärt att individerna får de råd och tips de behöver för att förbättra sin livsstil och därmed minska ohälsan. Resultatet av projektet kommer att ligga till grund för ev.förändringar av hälsoanalysen, som i sin tur ytterligare ökar kvalitén på hälsoanalysen.

Det andra sättet hade varit att utvärdera arbetsgivarens syn på hälsoanalysen samt vad de gör med den insamlade informationen de får efter sammanställningen av hälsoanalyserna.

Företagssköterskans roll i kvalitetsarbetet är viktig och värdefull med anledning av att de har en central roll inom verksamheten. Hälsoanalysen bidrar med mycket information om företaget och om hur de anställda mår som är värdefullt för att kunna komma med återrapport till arbetsgivaren samt ge förslag till åtgärder/förbättringar.

Syfte

Syftet är att synliggöra vilka delar av hälsoanalysen som är viktigast för kunden och graden av tillfredsställelse med hälsoanalysen.

Metod

Urval

Urvalet skedde slumpvis till de 100 första personerna som var på hälsoanalys under mars månad 2007. Enkäterna skickades ut under mars månad eftersom arbetet med projektet skulle genomföras och vara inlämnat i september 2007. Fem företagssköterskor lämnade ut 20 enkäter var. Personerna som blev tillfrågade kom från 13 olika företag inom FHV: s kundföretag. Enkäterna lämnades ut till 60 män och 40 kvinnor. De tillfrågade representerade både kommunanställda samt anställda på mindre och medelstora privata företag inom olika branscher. Enkätundersökningen är gjord på anställda i åldern 18-65 år.

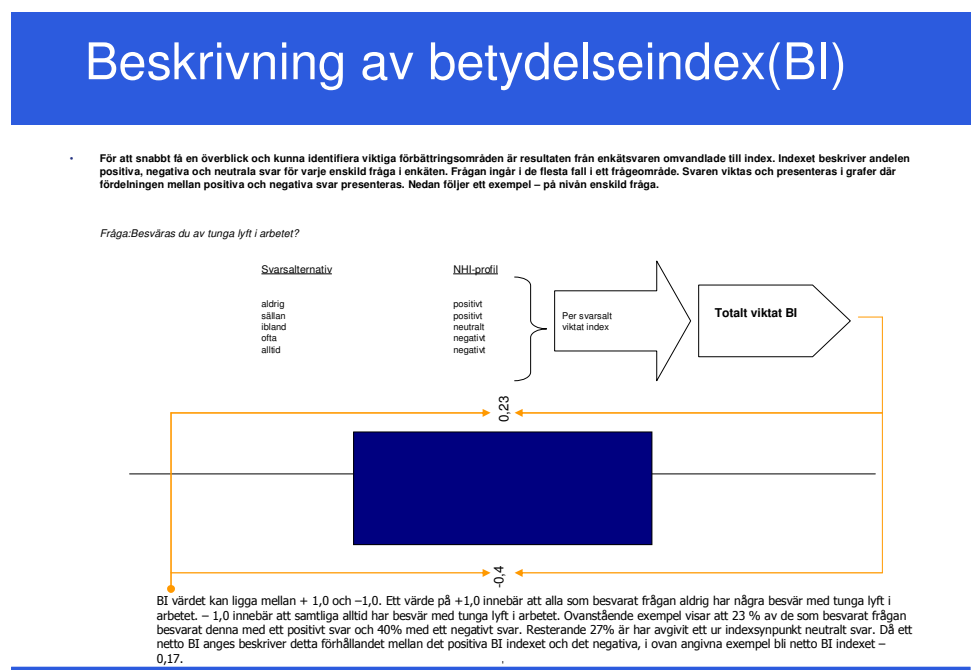
Instrument

Undersökningen grundade sig på en enkät (se bilaga 1). Enkäten gjordes för detta specifika tillfälle och har inte använts tidigare. Frågorna är utformade med bundna svarsalternativ men med öppna kommentarer efter varje fråga.

Sammanställningen gjordes i en databas, E-analys och bygger på ett s.k. Nöjdhetsindex men i den här undersökningen med enkätfrågor om grad av betydelse definieras det som ett ”betydelseindex” (figur 1).

E-analys har tagits fram av dataföretaget Inmente och är i sin grund ett statistiskt presentationsverktyg som bl a kan redovisa uppsamlat material på ett överskådligt sätt. Verktuget används i verksamhetsanalyser mm.

Sökning av litteratur har skett på stadsbiblioteket samt via Internet.

Figur 1. Beskrivning av Betydelseindex, hämtad från E-analys

Genomförande

De tillfrågade blev informerade om undersökningen både muntligt och skriftligt: muntligt när de var på hälsoanalysen, skriftligt tillsammans med enkäten som blev hemskickad i samma brev som provsvaren. Enkäten skickades hem inom 14 dagar från själva hälsoanalysen. I brevet fanns både information om undersökningen samt ett frankerat kuvert (se bilaga 1). Deltagandet var anonymt och frivilligt.

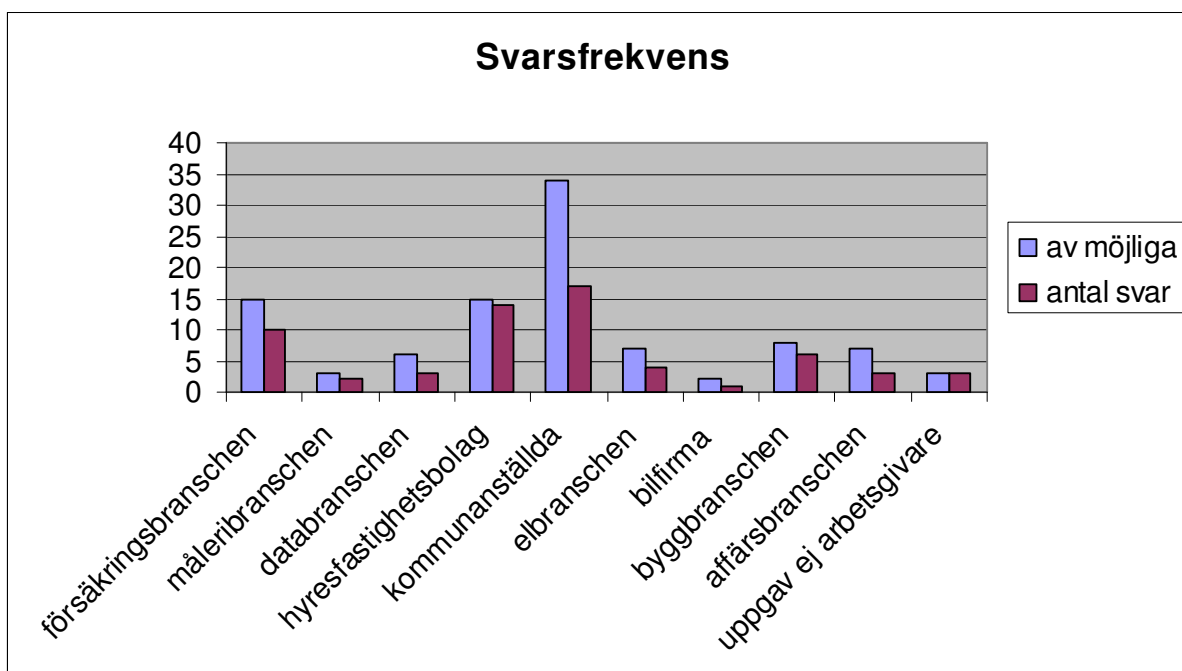
Analys/Bearbetning

Enkätsvaren bearbetades kvantitativt i E-analys. Resultaten presenteras som ett betydelseindex. Indexet beskriver andelen positiva (exempel: mycket viktigt, rätt viktigt) och negativa svar (exempel: mindre viktigt, inte alls viktigt) för varje fråga i enkäten. Svaren klassificerades och presenteras i grafer där fördelningen mellan positiva och negativa svar presenteras.

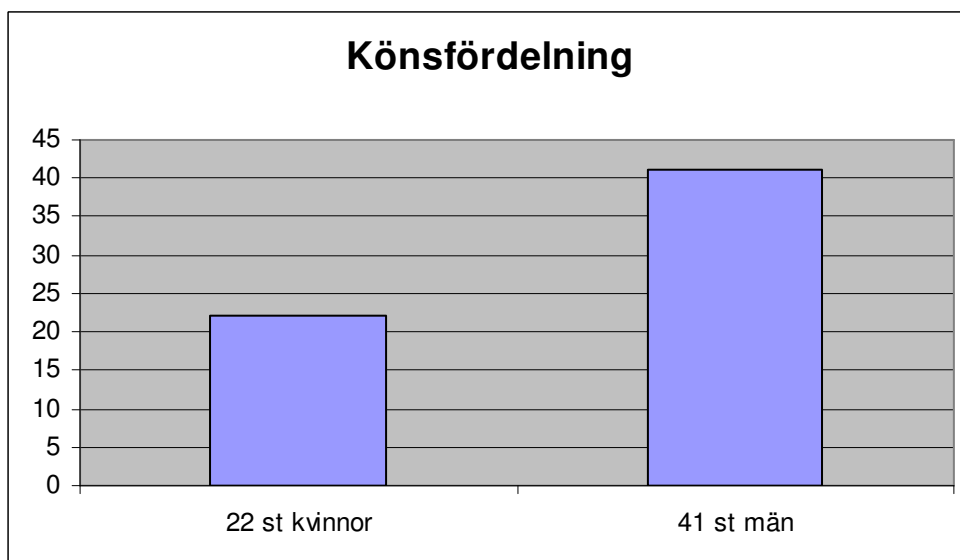
Resultat

Studiepopulationen

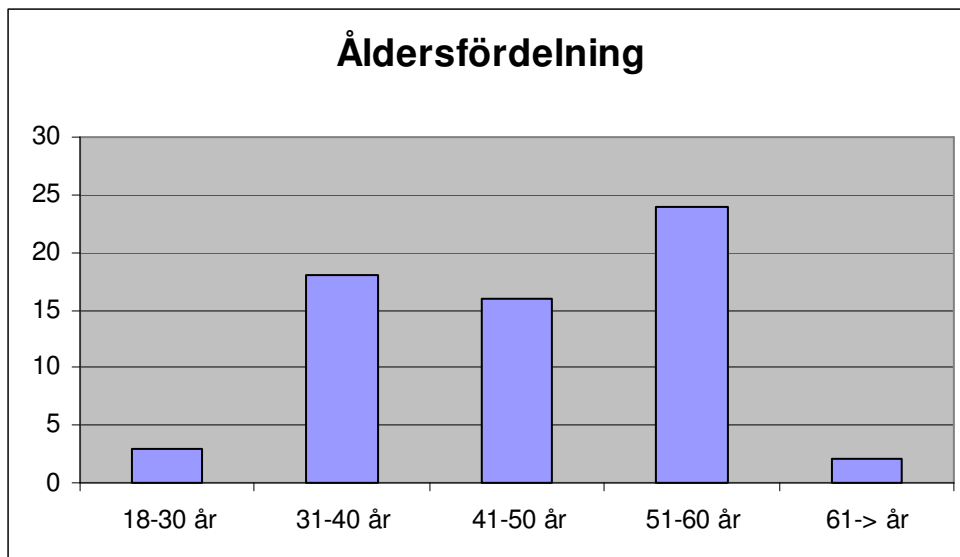
Totalt skickades 100 enkäter ut. 63 svar kom in. Studiepopulationen beskrivs i diagramform (figurer 2-5).

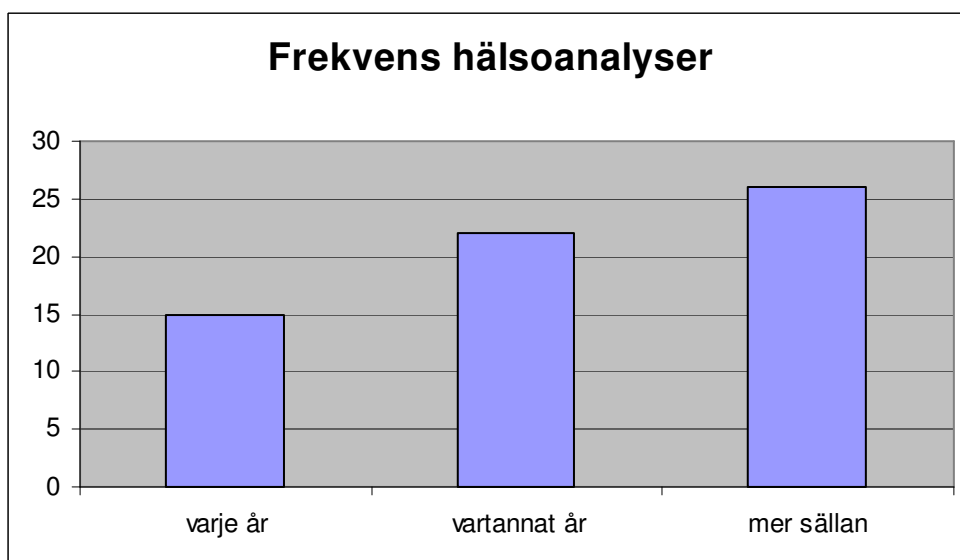
Figur 2. Antalet svar i relation till antalet utskickade enkäter samt till vilka olika branscher enkäterna skickades. Högsta bortfallet var bland kommunanställda.

Figur 3. Antalet män respektive kvinnor som svarade. 22 av 40 kvinnor svarade (55 %) 41 av 60 män svarade (68 %)

Figur 4. Åldersfördelningen på individerna till de 63 inkomna svaren. Flest deltagare i åldersgruppen 51-60år

Figur 5. Hur ofta som de tillfrågade gick på hälsoanalys. De flesta som deltog i undersökningen gick varje eller vartannat år.

Utvärdering av hälsoanalysen

Resultaten på frågorna visas i figur 6. Resultatet av kommentarerna till de öppna frågorna har valt att redovisas efter figur 6.

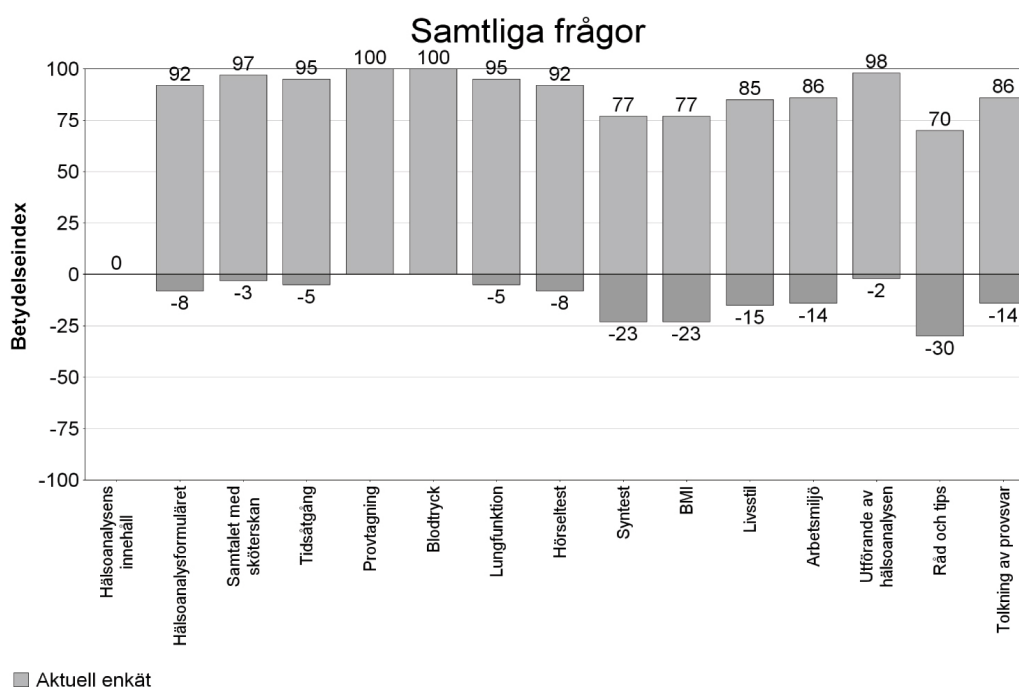

Fig. 6. Resultatet av frågorna redovisat som betydelseindex i % för samtliga deltagare. Högst index var det på provtagning och blodtryck.

Hälsoanalysformuläret: Betydelseindex 92 %. Innefattar en rad frågor om hälsotillståndet.

Kommentarer: *Positivt för man får en anledning att tänka över sin livsstil och arbetsmiljö, göra en självskattning.* Arbetsmiljöfrågorna mindre viktigt eftersom jag är företagsledare i bolaget.* Mycket liten återkoppling till mina svar vid besöket.

Samtalet med sköterskan: Betydelseindex 97 %

Kommentarer: *Bra bollplank.* I fall man behöver råd är det bra med hjälp.* Borde vara viktigt men gav inget nytt.

Tidsåtgång: Betydelseindex 95 %

Kommentarer: *Lägg till en kvart.

Provtagningen: Betydelseindex 100 %

Kommentarer: * Hjärt-kärlsjukdomar finns i släkten. *Klart man vill veta, jättebra!
* Tidiga signaler.

Blodtryckskontroll: Betydelseindex 100 %

Kommentarer: * Närmar mig en kritisk ålder

Lungfunktionstest: Betydelseindex 95 %

Kommentarer: * 2st svarade att de var förkylda och ska göra den senare. * Röker ej.
* Jag lever i illusionen att det är mest för rökare.

Hörseltest: Betydelseindex 92 %

Kommentarer: * 4 st vet redan att de hade nedsatt hörsel. * Jag går redan hos hörcentralen pga. nedsatt hörsel. * Man blir mer rädd om sin hörsel efter testet

Syntestet: Betydelseindex 77 %

Kommentarer: *10st svarade att de redan går regelbundet till optiker. * Mycket terminal- och pappersarbete i jobbet

BMI (Body Mass Index): Betydelseindex 77 %

Kommentarer: * 2 personer svarade att de ej är i riskzonen, är och har alltid varit idrottsaktiva. * Tror inte BMI speglar hälsan. Andra livsstilsfaktorer spelar större roll. * Har koll på min vikt. * 3 svarade att det var lätt att mäta själv. * Motionerar regelbundet. * Vet att jag inte är överviktig, motionerar regelbundet. * BMI säger enligt mig mycket lite om övervikt. * 2 personer ansåg att mätning av BMI är godtycklig. Hänsyn tas inte till uppbyggd muskelmassa.

Livsstilsfrågor- Rökning.Kost,Motion: Betydelseindex 85 %

Kommentarer: *Rör mig för lite, äter för mycket. * 5 personer var själva tillräckligt kunniga inom kost och motion, drack mycket lite, aldrig rökt.* Tycker mig ha bra koll på riskfaktorer.

Arbetsmiljöfrågorna: Betydelseindex 85 %

Kommentarer: * Skeptisk till att arbetsgivaren hade gjort någon förändring vid problem. * Jobbar och lever i omväxlande miljöer.*2 personer saknade återkoppling och kommentarer vid besöket.

* Att trivas på sitt arbete är A och O. * Viktiga för annars kan man inte påverka.

Utförandet av hälsoanalysen: Betydelseindex 96 %

Kommentarer: * Mycket bra sköterska, rätt kvinna på rätt ställe.

Råd och Tips om att förbättra sin hälsa: Betydelseindex 70 % .

Kommentarer: * Minns inte. *2 personer svarade nej, jag vet hur jag ska leva.* Nej, saknar kostinformation. * Vi diskuterade det inte.

Tolkning av provsvar: Betydelseindex 86 %

Kommentarer: * 7 personer svarade att de vill veta gränsvärdena. * Vill ha mer information om kolesterolvärdet. * Total Hälsostatus, er bedömning i kommentar till hälsoanalysen.

Övriga synpunkter: *Bra och professionellt bemötande, trevlig personal. *Samtalet bör bli mycket bättre, kändes inte proffsigt. Jag är vuxen, inget barn! * Hade under samtalet några frågor, som jag inte fick svar på. * Önskar att man även gjorde konditionstest. * Jag skulle vilja ha lite längre tid på mig, kanske ha ett uppföljningssamtal om man haft något problem. * Brist på information om vad hälsoanalysen innehåller för tester. * 2 personer sa: Varför kollades inte PSA-prov när man ändå tog blodprov. Marginell kostnad! * Jag tyckte jag fick reda på allt jag behövde. * Saknar sänka. * Viktigt att få gå på hälsoundersökning kontinuerligt (oftare).* Saknar koll om man har cancer. * Jag tycker ni tar för lite hänsyn till frågeblanketten. Det känns som det är löpande band-principen. * Ni gör för lite för att hjälpa

för framtiden, det är mer en besiktning. * Saknar inget. Mycket bra genomförd hälsoanalys.* Kände inte riktigt att man gick igenom frågorna man svarat på. Man tar inte reda på orsaken till ex värk. Konstaterar bara att man har det. * Saknar besök på arbetsplatsen, tips om ergonomi, belysning mm. * Ett arbets-EKG hade varit intressant att göra. * Det är viktigt att värna om sekretessen vilket kanske inte är så lätt i den miljö som Hälsoringen har. Dvs. I väntrum, korridorer möts många människor som känner varandra samtidigt som provsvar diskuteras med exempelvis undersökande sköterska. När undersökningar/provtagningar pågår borde det vara förbud för andra än undersökande personal att få tillträde till undersökningsrummen. * Tyckte hälsoanalysen var helt okey.

Skillnader mellan kön och olika ålderskategorier

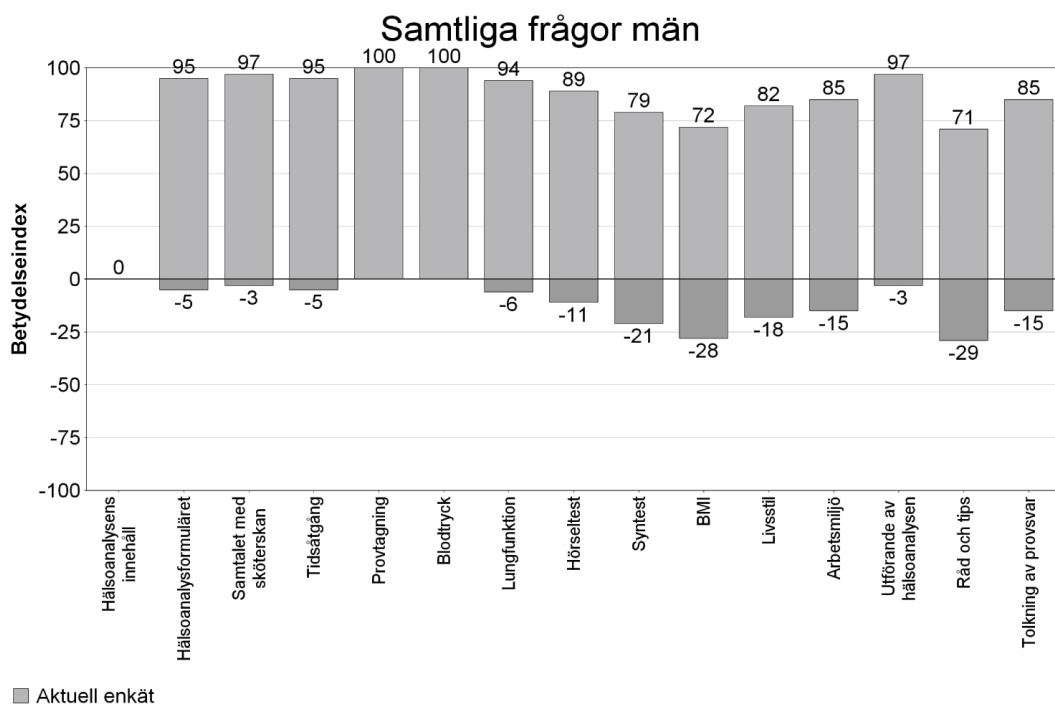

Fig.7 Resultatet av enkäten bland de 41 männen. Högst betydelse för männen var provtagning och blodtryck.

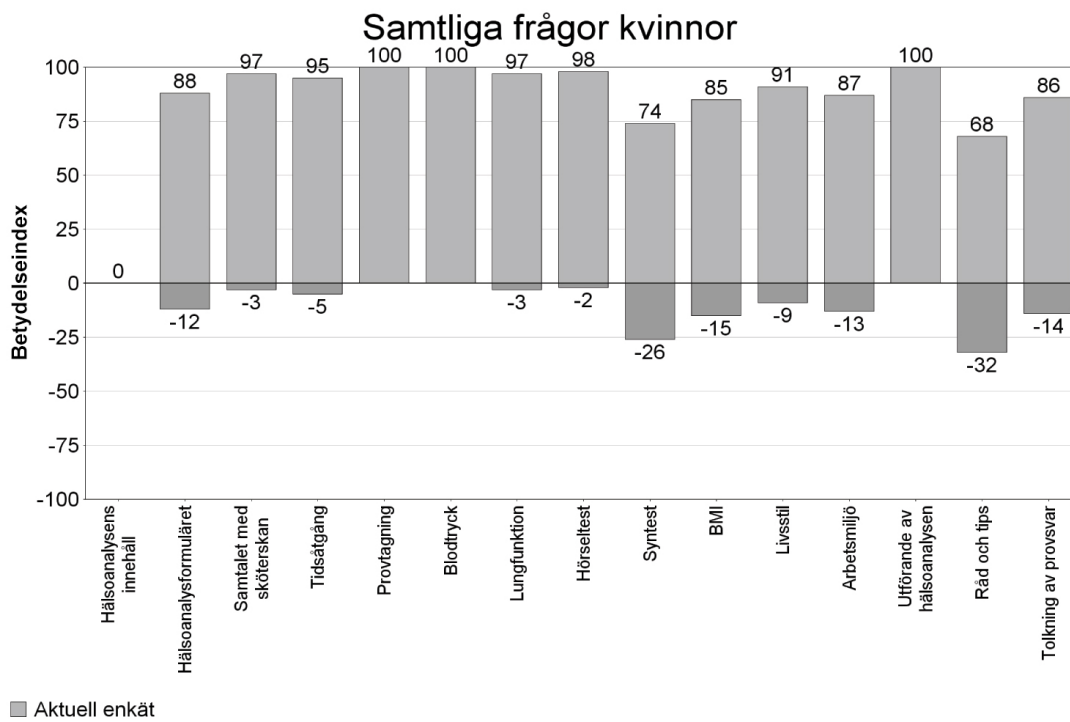

Fig.8 Resultatet av enkäten bland de 22 kvinnorna. Högst betydelse för kvinnorna var provtagning och blodtryck samt utförandet av hälsanalysen.

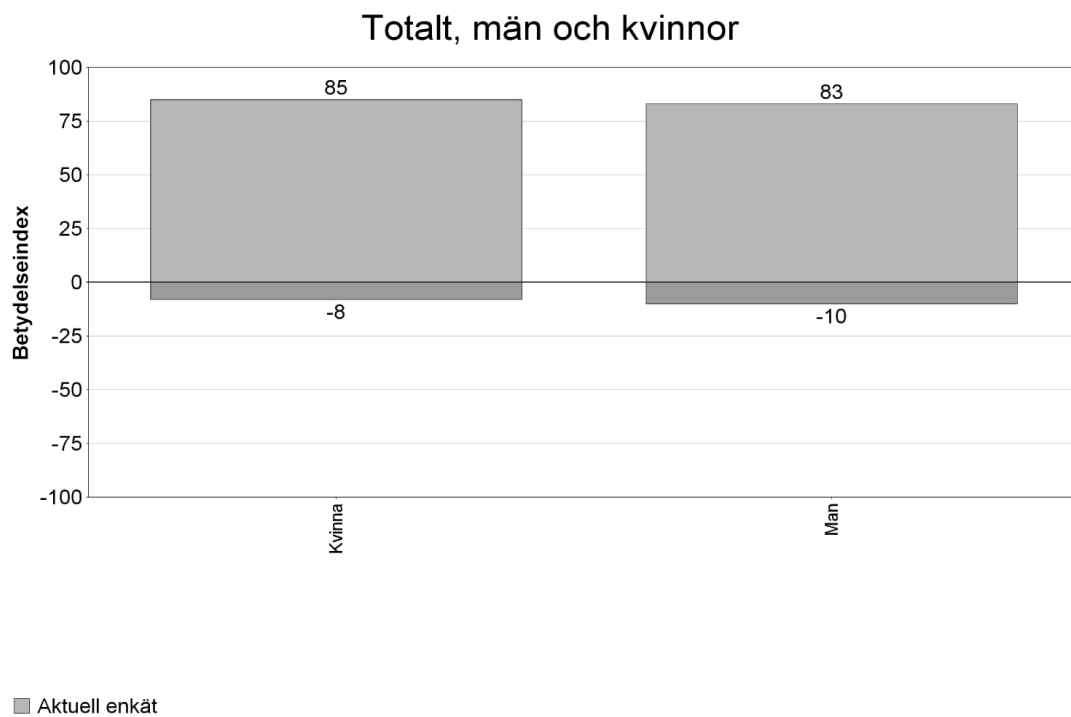

Fig.9 Hur nöjda var man med Hälsoanalysen totalt? Män resp. kvinnor. Resultatet visade en något högre nöjdhet hos kvinnorna.

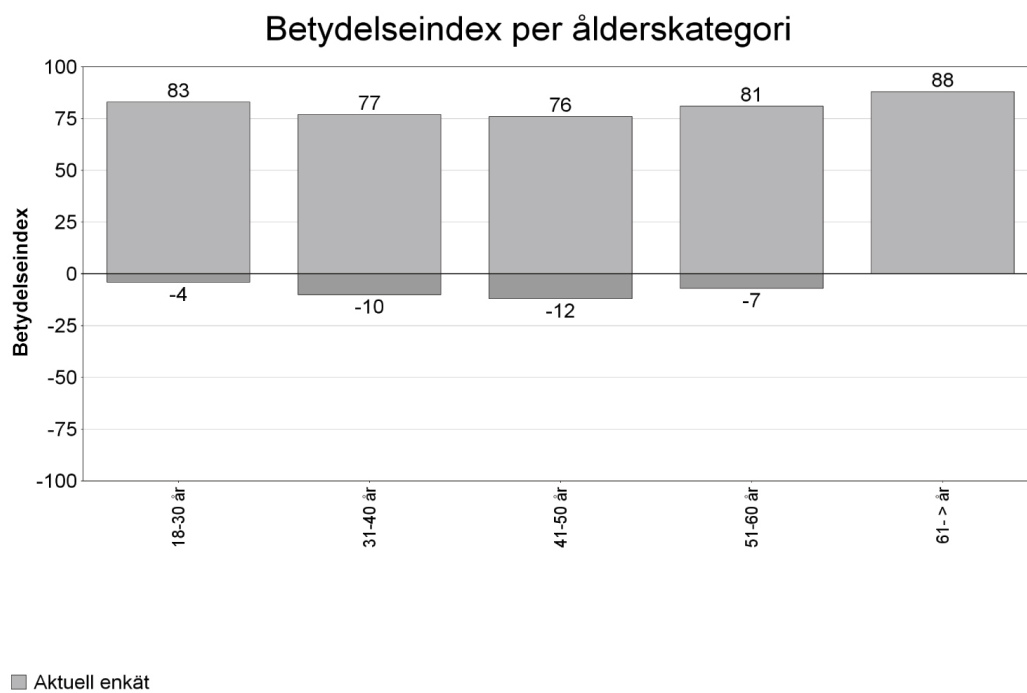

Fig. 10 Skillnaden i betydelseindex totalt (för båda könen) jämfört i de olika åldersgrupperna.

Diskussion

Metoddiskussion

Bortfallet var 37 personer, där man kunde se att det var en större andel kommunanställda som valde att inte svara jämfört med andra branscher. Det var en större andel män som svarade på enkäten jämfört med kvinnor.

I undersökningen användes ett frågeformulär med bundna och öppna svarsalternativ. Genom att använda helt öppna svar kunde svaren ha gett en mer nyanserad bild. Risken för bortfall kan emellertid öka då osäkerheten över frågeställningarna leder till att några hellre kanske väljer att avstå från att fylla i enkätsvaren. De öppna svarskommentarerna valdes att redovisas i sin helhet, då dessa gav en bild av kundernas åsikter och tankar.

Enkäten lämnades ut slumpmässigt till 100 personer vilket är ett representativt urval eftersom det görs ungefär lika många hälsoanalyser varje månad samt från olika branscher under hela året.

Ett högre deltagande kunde möjligen ha uppnåtts om enkäten delats ut direkt vid hälsoanalysen och om de skulle ha svarat på den i samband med besöket. Men då hade inte frågan om tolkningen av provsvar kommit med, samt att deltagarna inte haft tid att fundera kring de olika svarsalternativen.

Det har varit svårt att söka relevant litteratur för undersökningen. Liknande utvärderingar av hälsoanalysen har inte kunnat hittas.

Om undersökningen hade gjorts om vore det lämpligt att ändra svarsalternativen. De fyra svarsalternativen: mycket viktig, rätt viktig, mindre viktig, inte alls viktig ger mycket små nyansskillnader mellan svarsalternativen. Det hade även varit intressant att följa upp vilka livsstilsförändringar individerna gör efter en hälsoanalys.

Resultatdiskussion

Det framkom att hälsoanalysen som helhet ansågs som mycket viktig. Det framkom att de som var mellan 51-60 år ansåg att hälsoanalysen hade ett högre betydelseindex än de som var mellan 31-50år. Åldersgrupperna 18-30år samt 61-> visar också på ett högt betydelseindex men här får man ta hänsyn att ursprungsantalet i dessa grupper var mycket lågt. Resultatet av enkäterna visade att det viktigaste i hälsoanalyserna är blodproverna och blodtrycket. Detta ansågs som lika viktigt för båda könen.

Även samtalet med sköterskan visade ett högt betydelseindex.

Det som inte ansågs som lika viktigt var synen, där det var ett flertal som redan gick till optiker regelbundet.

BMI hade också ett lägre betydelseindex. Vi vet idag att vikten har en stor betydelse för riskerna för bl a diabetes och hjärt-kärlsjukdomar och gör därför undersökningen betydelsefull. Vår erfarenhet säger att de flesta vet med sig att de är överviktiga och tycker det är obehagligt att bli påmind.

Livsstilsfrågorna visade ett lägre betydelseindex. Många ansåg sig vara väl uppdaterade med dessa frågor eftersom mycket skrivs om detta i media. Det finns också en känsla av att man inte alltid är beredd på att förändra sin livsstil eftersom det då krävs prestationer från individen själv att ta tag i.

Råd och tips vid besöket visar att det var många som inte fick, och det är ungefär samma hos båda könen.

Tolkningen av provsvar visar ett lite lägre betydelseindex hos båda könen

Att det var flest kommunanställda som inte svarade på enkäten kan man ju diskutera, kan det möjligen bero på att man inte anser hälsoanalysen lika viktig, jämfört med vad de privatanställda tycker eller berodde det på att de två sköterskorna som hade de kommunanställda informerade olika?

Sammanfattande bedömning

Med resultatet av denna studie finns anledning att tänka över hur hälsoanalysen bör förändras för att ytterligare öka den kundupplevda kvalitén.

Eftersom provtagningen uppfattas som viktigast bör den fortsättningsvis vara kvar. Men för att förbättra tolkningen av provsvaren är det lämpligt om proverna analyseras när kunden är hos företagssköterskan. Därmed kan man diskutera och lämna de aktuella provsvaren vid besöket.

För att uppnå detta, måste det köpas in ett antal blodanalysinstrument så att varje företagssköterska kan analysera proverna på sitt rum, under tiden hon samtalar med kunden. Detta hade bidragit till att nöjdheten med tolkningen av provsvaren hade ökat eftersom kunden hade haft chans att ställa frågorna direkt. Det hade också sparat företagssköterskan tid, eftersom allt varit klart när kunden gått hem. Ingen bevakning av provsvar och inget efterarbete med provtagningsutskriften.

Blodtryckskontrollen bör också vara kvar. Ett flertal fall med förhöjt blodtryck upptäckts varje år. Syntestet bör göras på dem som inte redan går regelbundet till optiker.

Hörseltest skulle kanske göras på dem som arbetar med buller eller de som uttalat önskar kolla sin hörsel. Detta måste dock övervägas eftersom man då kan missa att upptäcka en hörselnedsättning på dem som inte arbetar med buller.

Likaså kan diskuteras om lungfunktionen ska göras på främst de som arbetar med luftföroreningar eller har uttalade besvär, de som röker samt de som arbetar med ämnen som ingår i de lagstadgade undersökningarna. Risken är även här att man missar en del personer som inte upplever att de har några besvär. Och om de sedan kommer och har besvär från sina luftvägar, då finns inga tidigare undersökningsresultat att jämföra med.

Man skulle också kunna tänka sig att göra en mer riktad hälsoanalys till de olika yrkesgrupperna. Med det menar jag att de som arbetar på t.ex. kontor inte behöver göra hörseltestet, samt lungfunktionstest eftersom man inte utsätts för varken buller eller luftföroreningar. Där är det kanske viktigare att man samtidigt som man är hos företagssköterskan även får träffa en ergonom som ger individuella råd om träning och arbetsställningar och därmed förebygger arbetsskador. Det är av stort värde att man identifierar arbetsplatserna samt gör en behovsanalys före hälsoanalysen.

Råd och tips om förändring av livsstil anser många att de inte fått. Det skickas dock ut en broschyr med råd och tips till alla med förhöjda blodfetter. Likaså finns broschyrer på hörselskydd, gå ner i vikt mm. Det man har en känsla av med broschyrer är att de inte blir lästa. Här måste vi företagssköterskor bli mycket bättre på att ge individen råd och tips som de kan jobba vidare med, kanske skulle det fokuseras ändå mer på livsstilsfrågor i samtalet med individen.

Samtalet med sköterskan anses som mycket viktigt. Företagssköterskan blir många gånger en samtalspartner som man kan diskutera ev. problem med utifrån ett neutralt perspektiv. Hälsoanalysen är också ett mycket bra redskap att få information om företaget och dess struktur. Att upptäcka och återrapportera arbetsmiljöproblem och ohälsa i tidigt skede är av stor betydelse.

Sist vill jag rikta ett stort Tack till min handledare Karin Broberg som varit ett stort stöd i mitt arbete.

Referenser

1. Arbetsmiljöverket. Sf 2006:17 Företagshälsovård
2. Westerholm P, Nilstun T, Ohlsson C-G. Internationell Yrkesetisk kod för företagshälsovårdens Personal (ICOH 1992) Arbetslivsrapport Arbetslivsinstitutet 1996:1
3. Ågren G. Den nya folkhälsopolitiken. Nationella mål för folkhälsan. Statens Folkhälsoinstitut; Stockholm; 2003
4. Folhälsoinstitutet, <http://www.fhi.se>
5. Menchel E, Thomsson H. Vad är Hälsöfrämjande arbetsplatser? Ett svenskt perspektiv. Arbetarskyddsnämnden; Stockholm; 1997
6. Edling C, Nordberg G, Nordberg M. Hälsa och Miljö. En lärobok i arbets- och Miljömedicin. Studentlitteratur; Lund; 2000
7. Gustafsson R Å, Lundberg I. Arbetsliv och Hälsa 2004. Stockholm; Arbetslivsinstitutet , Arbetsmiljöverket; 2004
8. Statens Offentliga Utredningar,SOU 2004:113 Utveckling av god företagshälsovård

Frågeformulär

Ålder: ( ) 18-30år ( ) 31-40år ( ) 41-50år ( ) 51-60år ( ) 61- år

Namnet på Företaget du arbetar på:

.....

1. ( ) Man
( ) Kvinna

2. Hur ofta går du på Hälsoanalys?

- ( ) Varje år
( ) Vart annat år
( ) Mer sällan

3. Har du varit på Hälsoanalys tidigare?

- ( ) Nej, detta är första gången
( ) Ja, en gång tidigare
( ) Ja, flera gånger tidigare

4. Anser du att du fick tillräcklig information om Hälsoanalysens innehåll, i samband med att du fick tiden för undersökningen?

- ( ) Ja det tycker jag
( ) Nej det tycker jag inte

Om nej, varför?

.....

Kommentar:

.....

5. I Hälsoanalysformuläret ställer vi en rad frågor för att kartlägga din hälsa och livsstil samt få en uppfattning om din arbetsmiljö. Anser Du frågorna i frågeformuläret är viktiga för dig att besvara?

- ( ) Mycket viktiga för mig
( ) Rätt viktiga för mig
( ) Mindre viktiga för mig
( ) Inte alls viktiga för mig

Kommentar:

.....

6. Samtalet med sköterskan är till för att ge dig en professionell rådgivning och åtgärdsförslag på att förbättra din hälsa. Anser du att samtalet är viktigt för dig?

- Mycket viktigt för mig
- Rätt viktigt för mig
- Mindre viktigt för mig
- Inte alls viktigt för mig

Kommentar:

.....

7. Hälsoanalysen beräknas ta ca 1 timme. Anser du att tiden är tillräcklig?

- Ja
- Nej

Kommentar:

.....

8. I Hälsoanalysen tar vi en del Blodprover för att upptäcka/förebygga bl a diabetes, hjärt-kärlsjukdomar, lever och njursjukdomar samt blodbrist. Hur viktiga är proverna för dig?

- Mycket viktiga för mig
- Rätt viktiga för mig
- Mindre viktiga för mig
- Inte alls viktiga för mig

Kommentar:

.....

9. I Hälsoanalysen kontrollerar vi ditt blodtryck, som när det är förhöjt kan vara en av riskfaktorerna till hjärt-kärlsjukdomar. Anser du att undersökningen är viktig för dig?

- Mycket viktig för mig
- Rätt viktig för mig
- Mindre viktig för mig
- Inte alls viktig för mig

Kommentar:

.....

10. I Hälsoanalysen ingår ett lungfunktionstest, som kan upptäcka ev lungsjukdom. Anser du att undersökningen är viktig för dig?

- Mycket viktig för mig
- Rätt viktig för mig
- Mindre viktig för mig
- Inte alls viktig för mig

Kommentar:

.....

11. I Hälsoanalysen ingår ett hörseltest som är till för att upptäcka/förebygga en hörselnedsättning. Anser du att undersökningen är viktig för dig?

- Mycket viktig för mig
- Rätt viktig för mig
- Mindre viktig för mig
- Inte alls viktig för mig

Kommentar:

.....

12. I Hälsoanalysen ingår ett syntest som är till för att upptäcka ev synnedsättning. Anser du att undersökningen är viktig för dig?

- Mycket viktig för mig
- Rätt viktig för mig
- Mindre viktig för mig
- Inte alls viktig för mig

Kommentar:

.....

13. I Hälsoanalysen kontrollerar vi din längd och vikt och räknar ut ditt BMI(förhållandet vikt-längd, ett mått på ev övervikt) Man vet att övervikt ökar riskerna för bl a diabetes, hjärt-kärlsjukdomar. Anser du att undersökningen är viktig för dig?

- Mycket viktig för mig
- Rätt viktig för mig
- Mindre viktig för mig
- Inte alls viktig för mig

Kommentar:

.....

14. I Hälsoanalysen diskuterar vi livsstilsfrågor som kost, motion, alkoholvanor, rökvanor. Detta för att kartlägga din livsstil samt ge åtgärdsförslag för att minska riskerna för sjukdom. Anser du att dessa frågor är viktiga för dig?

- Mycket viktiga för mig
- Rätt viktiga för mig
- Mindre viktiga för mig
- Inte alls viktiga för mig

Kommentar:

.....

15. I Hälsoanalysen finns det frågor om din arbetsmiljö. Detta för att fånga upp ev problem/ohälsa på din arbetsplats och återkoppla dessa till din arbetsgivare. Anser du att frågorna är viktiga för dig?

- Mycket viktiga för mig
- Rätt viktiga för mig
- Mindre viktiga för mig
- Inte alls viktiga för mig

Kommentar:

.....

16. Upplever du att du är nöjd med utförandet av Hälsoanalysen som helhet?

- Mycket nöjd
- Rätt nöjd
- Mindre nöjd
- Inte alls nöjd

Kommentar:

.....

17. Fick du några konkreta råd eller tips på hur du kan förbättra din hälsa?

- Ja, det fick jag
- Nej, det fick jag inte.

Om nej, inom vilket område saknar du informationen?.....

.....
.....

18. Har du i provsvarsformuläret fått tillräcklig information för att tolka dina prov svar?

- ( ) Ja, det har jag
- ( ) Nej, det har jag inte

Om nej, vilket provsvar skulle du vilja veta mer om?.....

.....
.....

19. Saknar du något i Hälsoanalysen eller har synpunkter på något som vi bör förändra?

Andra prover:

.....

Information:

.....

Samtal:

.....

Arbetsmiljö:

.....

Övrigt:

.....

TACK FÖR DIN MEDVERKAN!

Hej!

Bilaga 1

Du har nu varit på en Hälsoanalys hos oss på Hälsoringen och fått dina provsvar. Vi skickar därför ut ett frågeformulär till dig och ca 100 andra slumpmässigt utvalda under mars månad 2007.

Syftet med undersökningen är att ta reda på kundens tillfredsställelse på vår tjänst, HÄLSOANALYSEN.

Detta är ett led i vårt kvalitetsarbete. Vi vill kunna tillmötesgå Era önskemål/krav på oss som Företagshälsovård.

Det är därför av stor vikt för oss att du svarar på enkäten.

Enkäten besvaras anonymt, och är naturligtvis frivillig. Men det är betydelsefullt för undersökningens kvalitet, att Du som fått frågeformuläret besvarar det.

Dina svar kommer att behandlas konfidentiellt!

Undersökningen är också en del av mitt examensarbete i Företagssköterske-utbildningen som jag avslutar i nov-07 och som bedrivs av sektionen för Yrkes- och miljömedicin, Medicinska Fackulteten, Lunds universitet.

TACK PÅ FÖRHAND FÖR DIN MEDVERKAN!

Mvh

Lotta Fyhrlund

Företagssköterska

Hälsoringen Hässleholm

Tel: 0451-384080

